

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Sebastián POCHE, Nezávislý stát Chorvatsko, Praha, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Teritoriální studia, 2010. 39 s. (Vedoucí práce PhDr. Miroslav Tejchman DrSc.)

Předkládaná bakalářská práce Sebastiana Pocheho je věnována vzniku, existenci a pádu NDH. Záměrem autorovým je pokusit se na základě „načtené literatury“ o „deskriptivní analýzu“ (?) čtyřleté existence NDH (duben 1941- květen 1945) - včetně analýzy ustašovského hnutí a chorvatské opozice na přelomu 20. a 30. let 20. stol.

Práce je rozčleněna do 7. kapitol (Vznik ustašovského hnutí, Rozpad Jugoslávie, Vznik NDH, Němci a Italové v NDH, Národnostní a náboženská politika, Zahraniční politika). V Úvodu, seznamujícím s cílem práce autor též upozorňuje na literaturu, z níž čerpal včetně elektronických zdrojů. Literatura k dějinám NDH je samozřejmě velice rozsáhlá a kontroverzní. Poche využil vcelku uspokojující výběr několika syntéz (Tejchman, Hladký Rychlík, Sundhausen, Pirjevec.) Přesto postrádám zejména práci Charlese Jelaviche o národnostní otázce v Jugoslávii (překlad angl. originálu vydán v Záhřebu 1988).

Těžiště autorova výkladu je zejména v postižení domácího, jugoslávského a zahraničně-politického kontextu dané problematiky. Mám zde na mysli zejména souvislosti chorvatského vývoje s předhistorií a historií 2. světové války. Hůře je na tom líčení vnitřní situace v Chorvatsku, včetně více méně schematického podání vztahu chorvatsko-srbského v chorvatských zemích. Nelze sledovat pouze šovinistické trendy na obou stranách, ale např. vedle Stjepana Radiće vidět i Svetozara Pribičeviče, který se nakonec postavil v čele Srbské demokratické strany proti bělehradskému unitarismu a centralismu, stal se zastáncem demokratických principů a skončil jako politický emigrant. V práci je rovněž v podstatě opomenuta úloha komunistické opozice v meziválečné době i v poměrech NDH, bez jejíhož objektivního zhodnocení se pro sledované období nelze obejít.

K pozitivům práce patří autorova pozornost k mocenské, respektive správní struktuře NDH i snaha o jeho charakteristiku jako loutkového fašistického pseudostátu, k jehož základnímu rysu náležel šovinismus, rasismus a genocidní politika. Zde je rovněž třeba zmínit užitečné i když nepřilíš důkladné shrnutí ustašovských principů národnostní a náboženské politiky NDH 1941-1945.

Přes některé uvedené výhrady, k nimž připojuji i autorovu nedostatečnou pozornost jazykové redakci textu, doporučuji přijetí práce S. Pocheho, kterou hodnotím jako
d o b r o u - 3

P r a h a, 7. června 2010

PhDr. Miroslav Š e s t á k, CSc.